

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. בין עומד בין יושב בין מוטה.....1
- ב. והחולצת מן הסומא חליצתה כשרה.....2
- ג. במנעל הנפרם שאין חופה את רוב הרגל בסנדל הנפחת שאינו מקבל את רוב הרגל ובסמיכת הידים ובאנפיליא של בגד.....3
- ד. וחולצת מן הקטן חליצתה פסולה.....4
- ה. הקיטע בקב שלו ... אוסר.....4
- ו. האי מאן דחליץ צריך למדחסיה לכרעיה.....5
- ז. האי מאן דמסגי על ליחתא דכרעיה לא חליץ.....6
- ח. נעלו הראוי לו פרט לגדול שאין יכול להלוך בו ופרט לקטן שאינו חופה רוב רגלו ופרט לסנדל המסוליים שאין לו עקב.....7
- ט. סנדל שאין שלו ... הכי קאמינא לך הב ליה ואקני ליה.....7
- י. סנדל של עבודת כוכבים לא תחלוץ ואם חלצה חליצתה כשרה של תקרובת עבודת כוכבים ... פסולה.....8

דף קג.

א. בין עומד בין יושב בין מוטה

ישבו הדיינין¹ כמו שצריכין לישב בדין, ויעמדו לפניהם היבם והיבמה, דמצות חליצה היא לכתחלה מעומד, שנאמר (דברים כה פסוק ח) וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפְצָתִי לְקַחְתָּהּ. אולם דרשא זו אינה אלא אסמכתא בעלמא.

לפיכך לא עמדו, אלא חלצה מוטיין או יושבין חליצתה כשרה, דלאו לשון ציווי ממש הוא שתהיה העמידה מעכבת מדלא כתיב ויעמוד ויאמר, אבל ועמד ואמר, סיפור דברים בעלמא כדרך בני אדם שבאו לב"ד ועומד ואומר דרך סיפור דברים בעלמא אין אני חפץ לעשות דבר זה, לכך אין העמידה מעכבת, אלא שלכתחלה צריך לעמוד משום דדמיא לגמר דין².

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קסט"ב

² אבל הרשב"א ס"ל אף לכתחלה מיושב ודעת הרמב"ם דקריא בעמידה מהא דספרי וכן ריקין אבל חליצה מיושב מבריתא הנ"ל. ביאור הגר"א שם מג ועיין ב"ש יב

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

הלכך במקום שאי אפשר להם לעמוד אם היבם חלש או זקן נותנין לו מקל בידו לסמוך עליו³, ואם היא חולה, ואין בה כח לעמוד ולחלוץ מותר, אפילו לכתחלה לישב ולחלוץ, דכדיעבד דמי.

והסדר הוא⁴ שמושיבים היבם והיבמה תחלה, כדי שיהא היכר שעריכים להיות מעומד⁵, והיבם ישים כובע שלו בעיניו וגם היבמה תהא מעוטפת כאשה אבלה ושואלים הדיינים או הגדול שבהם אל היבם מהו מבקש, ויאמר להם שבא לחלוץ ליבמתו, וישאל ליבמתו אם רצונה לחלוץ, ותאמר: הן. ואחר כך אומרים להם: עמדו ותעמוד היבמה לימין היבם.

ויעמדו היבם והיבמה על רגליהם. ואם היבמה חפצה ביבום, יאמרו ליבם: אי ניהא לך חלוץ, אי ניהא לך יבם, והוא ישיב שאינו חפץ ביבום. ואם היבם חפץ ביבום, והיבמה אינה חפצה, או שהיא מאותם שחולצות ולא מתייבמות, מלמדים אותו תחלה שישוב שאינו חפץ לייבם. וכך יאמרו לו: אתה חפץ לחלוץ ליבמתך זו, והוא משיב: הן. וי"א שבכל ענין שואלים אותו אם רוצה לייבם⁶ או לחלוץ, ואף על גב שמצות חליצה קודמת, מכל מקום שואלים אותו כדי שיאמר שרצונו לחלוץ, ויראו שכבר היה מרוצה לחלוץ, ויאמר שחפץ בחליצה, וכן נוהגין.

ב. והחולצת מן הסומא חליצתה כשרה

הסומא בשתי עיניו לא יחלוץ⁷, שנאמר (שם פסוק ט) וַיִּרְקַהּ בְּפָנָיו מִשְׁמַע שִׁיחָא הוּא רואה את הרוק, וסומא אינו רואה הרוק. אולם זהו לכתחלה, אבל אם חליץ חליצתו כשרה, שהרי אפילו הרקיקה עצמה אינה מעכבת ק"ו הראייה. ועוד שדרשא זו אינה אלא אסמכתא בעלמא⁸.

לפיכך אנו שנוהגין דמצות חליצה קודמת אין אנו מייבמין כלל בארצות הללו, אם אין כאן אלא אח אחד והוא סומא אפילו בשתי עיניו חולץ לכתחלה, כדי שלא תתעגן, שאין לך דיעבד גדול

³ ב"ש שם יב

⁴ סדר החליצה כח כט

⁵ באר היטב שם כט

⁶ ובסדר החליצה שם כתב – ויש מוסיפין, אם יש לו אשה, לומר לו שמותר לישא אותה, ואין בזה משום חרם ר"ג. וכ"כ מהרי"ל ועיין בבאה"ג שם ק שכתב אבל מורי ורבי כתב בסדר חליצה שלו הקשה לומר לו דבר שקר מאחר דקו"ל דיש זה בכלל חרם דר"ג כמבואר בפוסקים אלא י"ל לו אם נוכל להתיר חרם ר"ג ניהא לך להתיר ויאמר לא כן מצאתי בגליון ש"ע מא"מ ז"ל. ובפ"ת שם י כתב מקרבן נתנאל פמ"ח אות מ"ה ואות נ"ד שכתב בשם יש"ש דעכשיו שיש תקנת רגמ"ה אם הוא נשוי אין אומרים לו כך אם תרצה לייבם יבם דהוי כחוכא ומלולא מאחר שהכל יודעין שאין יכולין להתיר לו ע"ש.

⁷ שו"ע ונו"כ שם מח

⁸ אין נראה דהא בעינן ראוי לבילה כמו שיתבאר בענין קריאה. אלא נראה משום דרוש זה דצריך לראות הרוק אינו אלא אסמכתא בעלמא, דהא כתיב וירקה בפניו ולא כתיב לעיניו ובפניו היינו נגד פניו אף שהוא אינו רואה, עיין בני"ס פ"מ דכתב סומא חולץ לכתחלה דא"צ לראות הרקיקה ונראה בענין ראיית הרקיקה יש להחמיר לכתחלה, וכן אם יש אח אחר יחלוץ האחר ואם אין לו אח אחר יחלוץ זה. ב"ש שם מח

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מזה⁹. אך אם יש אח אחר יחלוץ האחר אפילו אינו הגדול¹⁰. וי"א אפי' אם יש לו שאר מומי הגוף, אינו חולץ כשיש אח שלם בגופו ואם אין לו אח אחר יחלוץ הוא¹¹.

ג. במנעל הנפרם שאין חופה את רוב הרגל בסנדל הנפחת שאינו מקבל את רוב הרגל ובסמיכת הידים ובאנפיליא של בגד

כבר התבאר לעיל דף קב: שצריך שיהיה המנעל כולו של עור, במה דברים אמורים לכתחלה¹² אבל בדיעבד אם היה של עץ או של שעם ומחופה עור בכל סביבותיו חליצתו כשרה, ובלבד שיהא להם צורת סנדל.

אבל אם חלצה במנעל גדול עד שאינו יכול להלך בו, או קטן שאינו מכסה רוב רגלו או קרוע שאינו יכול להלך בו, או שחלצה בשל עץ או של סיב או של שעם, ואפילו בשל מוק¹³ כלומר מין מנעל של לבד קשה שאינו מחופה בעור, או שחלצה בסנדל שאין לו עקב¹⁴ או באנפוליא של בגד שהיא כעין גרב שלנו¹⁵, חליצתו פסולה¹⁶.

חלצה בסמיכת הרגלים כלומר סמיכה של עור העשויה למי שמהלך בידיו וגורר את רגליו בקרקע, ומכניס את רגלו לתוכה שלא תיטנף בטיט – חליצתה כשרה בדיעבד,

אבל בסמיכת הידים – בתי ידים שעושה לידיו מפני שמכניסן בטיט כשסומך עליהם וגורר את רגליו – חליצתה פסולה. וההבדל שביניהם, שסמיכת הרגלים יש לה רצועות וקשרים, מה שאין כן בסמיכת הידים, לפיכך אם היו לסמיכת הידים רצועות וקשרים וחלצה בה מעל הרגל

⁹ עיין ב"ש שם ופ"ת לט

¹⁰ סדר החליצה יז

¹¹ באר היטב שם כב מכנה"ג בס"ח

¹² שו"ע ונו"כ שם כב

¹³ ב"ש שם חי

¹⁴ כתב הנ"י כל דבר המעכב הרגל במנעל נקר' עקב שצריך שאל יוצי' הרגל חוץ למנעל' ב"ש שם יט

¹⁵ עיין פסקי רי"ד כעין בתי שוקיים

¹⁶ ועיין ב"ש כ דלרמב"ם אינה חליצה כלל ואינה נפסלת על האחים ולדעת הרשב"א וכן דעת המחבר נפסלת בכך על האחים.

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

חליצתה כשרה. מהאחרונים יש שכתבו הטעם לפסול סמיכת הידים לפי שאין עליה שם נעל הואיל ואינה עשויה להגן על הרגל

ד. וחולצת מן הקטן חליצתה פסולה

כשם שאין ביאתו קונה מן התורה בעוד שהוא קטן שאין קניין לקטן מן התורה¹⁷, כך אין חליצתו חליצה, דאיש כתיב בה בחליצה ולא קטן, דכתיב (שם פסוק ז) וְאִם לֹא יִחַפֵּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת יְבִמְתּוֹ וְגו', ולפיכך קטן אינו חולץ עד שיגדיל, ויהיה בן י"ג שנה ויום אחד, ויבדקוהו¹⁸ שהביא ב' שערות¹⁹ אחר שהגדיל.

לפיכך צריך²⁰ שידעו הדיינים שהיבם בן י"ג שנים ויום אחד והיבמה בת י"ב שנה ויום אחד, ושהביאו שתי שערות²¹ אחר שהגיעו לזמנים אלו. ואם יש ליבמה דדים גדולים אין צריך לבדוק יותר, שאין דדים בלא שערות²², וכן אם היבם נתמלא זקנו אין צריך לבדוק אחר השערות.

ה. הקיטע בקב שלו ... אוסר

כבר התבאר במסכת יומא דף עח: שעל אף שמן הדין אין הקיטע²³ שנקטעו רגליו יוצא בשבת לרשות הרבים בקב שלו, משום איסור הוצאה וטלטול ד' אמות ברשות הרבים, זהו משום שאין עושה קב זה כדי להלך בו שהרי עכ"פ

¹⁷ שו"ע ונו"כ שם קסז ג

¹⁸ מ"ש בנדה מ"ו א' מ"ח ב' דלחליצה לא סמכינן אחזקה דרבא. ביאור הגר"א שם ג

¹⁹ שיעור אורך השערות שסומכין עליהם. כרוחב אצבע שקורין אמה. ואם יש להם בנים א"צ אל הסימנים. באר היטב סדר החליצה כ

²⁰ שו"ע ונו"כ שם קס"ז

²¹ ועיין בשו"ת רבינו עקיבא איגר ז"ל הא"ח סי' ז' שדעתו להחמיר בבדיקת האיש אף בנודעו השנים דאיכא חזקה דרבא מ"מ יש לבדוק בב' עדים אף דגבי בדיקת היבמה מהני בדיקת נשים ואף אשה אחת כי אין ראי' מבדיק' היבמה חדא דיש לחוש לשיטת הרי"ף והרמב"ם דחליצת קטנה רק פסול מדרבנן משא"כ חליצת קטן ודאי פסול מדאוריית' וחליצה מקרי דבר שבערוה כמ"ש הנ"י פ"ב דיבמות ועוד בלא"ה יש לחלק דדוקא בדיקת קטנה דהוי מלתא דגנאי לבדוק ע"י אנשים וממילא אף אשה אחת נאמנ' משא"כ בדיקת קטן דאפשר בקל לבדוק ע"י ב' עדים. ומיהו י"ל דדוקא בבדיקת שתי שערות אבל בדיקת ריבוי שערות דהטעם דמהימנינן לאחד משום עבידא לגלויי כמ"ש בד"מ ובב"ש סק"ז י"ל דגם הוא ז"ל מודה דא"צ להחמיר עכ"פ בנודעו השנים. פ"ת שם יב

²² אבל צריך לבדור אם הגיע לכלל שנים, ודוקא בדין כגון בוחל וצמל שאינן גדולים ממש אבל אם הם גדולים כ"כ כמו שדרך להיות באשה גדולה שבאת לכלל הקומה א"צ לשאול על השנים אעפ"י שעדיין לא גדלה בקומה. באר היטב שם יב

²³ שו"ע ונו"כ שא טו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

צריך הוא למקלו²⁴ אלא עשיית קב זה הוא בשביל שלא יהא נראה כחסר רגל, לפיכך כיון שאינו צורך הילוכו אסור לצאת בו. י"א שהרי הוא משוי²⁵, וי"א²⁶ שחוששים שמא ישתלף מרגלו ויטלטלו ארבע אמות ברשות הרבים.

אבל בימינו מחוסר אבר כלשהו²⁷ מותר לצאת באבר המלאכותי שהתקינו לו במקומו (פרותזה). מכיון שזוהי דרך שימוש, הרי הוא מלבוש, ואין לחשוש שמא יפול ממנו. וכן מותר לצאת בשיניים תותבות, וכן במיתקן ליישור שיניים. ומותר גם לחסר עין לצאת בעין מלאכותית שהתקנה לו.

ו. האי מאן דחליץ צריך למדחסיה לנרעיה

צריך היבם לדחוק רגליו בקרקע²⁸, ותגביה היא בידיה רגלו מעל הקרקע ותחליץ המנעל, וטעמא כדי שיהא ניכר שיש לה טורה לחלוץ מנעלו ואז תהיה חליצתה יותר חליצה מעולה, שנראה שהיא טרחה בה ולא יצא המנעל ונשמט מאליו מעל רגלו, הלכך יעמוד היבם אצל הכותל או אצל העמוד וישען עליו כדי שיוכל לדחוק היטב רגלו בקרקע. אולם לא ישען באופן כזה שאם ינטל העמוד יפול²⁹. ואם לא דחק רגלו בקרקע יש אומרים³⁰ שחליצתו פסולה אפילו בדיעבד.

ומי שרגליו נפוחות אף אם לא יכול להלך עם המנעל, אם יכול לעמוד על כפות רגליו חייב לחלוץ ואין חשש³¹.

²⁴ ומותר לו לצאת במקלו הואיל והוא צורך הילוכו.

²⁵ ואף שכל דבר שיש עליו תורת מלבוש מותר ללבושו ולצאת בו אף שאינו צריך ללבושו לצורך הליכתו אלא לצורך אחר וא"כ הוא הדין קב זה שהוא מנעל שלו למה לא יצא בו אף על פי שאינו צורך הליכתו אלא להתחפש בו שלא יראה חסר רגל לפי שקב זה אין עליו תורת מנעל כלל הואיל והוא של עין ואין נקרא מנעל אלא של עור, ואף אם קב זה מחופה עור שאז יש תורת מנעל עליו כמו שיתבאר שם ואעפ"כ לא יצא בו הקיטע שכיון שאין בו אלא ראש שוקו חוששין שמא ישמט ממנו וישכח ויביאנו בידו אלא אם כן עור החופה את הקב עורף ממנו ג"כ למעלה מן הקב בענין שיוכל ללבוש עורף זה על שוקו ולקשור שם עליו שלא יוכל להשמט ממנו. שו"ע הרב שא, יב.

²⁶ הגר"א ותוספת שבת וכ"פ במ"ב שם ס"ק נו.

²⁷ שמירת שבת כהלכתה פרק יח אות טו

²⁸ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קסט ל

²⁹ שאם כן לא הוי מעומד בסדר החליצה מה, ובי"ש שם לא

³⁰ דעת הרי"ף ורמב"ם בשו"ע ונו"כ שם לב שמדמה למימרא הבאה של אמימר שפסול אפילו דיעבד, וגם בכאן ס"ל המצוה כך הוא שצריך לדחוק רגליו מן התורה ואין שייך כאן למימר הואיל וראוי לדחוק כשר דהא אכתי לא עביד המצוה והוי כאלו לא חליץ כלל ופסול אף שראוי לחליצה, וכ"כ רי"ו וכן בש"ג שם פוסל אם לא דחק רגלו בקרקע. בי"ש שם ל

³¹ באר היטב שם לג' ממהר"ם פדוואה סימן כ"ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

וכיצד היא חליצת המנעל³², צריכה היא שתעמוד ולא תהיה יושבת ולא כורעת על ברכיה אלא תהיה מעומד³³, ותכופף עצמה ותחליץ, ותתיר קשירת המנעל ואח"כ הקרסים תחתון תחתון תחילה, הכל בידה הימנית, בלא סיוע השמאלית. ותתפוש רגלו בידה השמאלית³⁴ ותגביהנו מן הארץ³⁵, ותהיה שומטת המנעל מן העקב בידה הימנית, ותחלוץ אח"כ כל המנעל ג"כ בידה הימנית, כדי שתהא ההתרה והחליצה בידה הימנית בלי סיוע ידה השמאלית כלל, ובלוי סיוע היבם כלל לא בידו ולא ברגלו, שלומדים לכתחילה כל מעשה ממעשה היבם שהקפידה בו התורה שיהיה בעמידה ובימין. וחולצת אותו ומשלכת המנעל לארץ בכח³⁶ למרחוק שירגישו הכל שחלצה אותו מעל רגלו³⁷. בדיעבד אם עשתה בשמאלה³⁸ או אפילו בשיניה כשירה.

ז. האי מאן דמסגי על ליחתא דכרעיה לא חליץ

מי שהיתה³⁹ רגלו הימנית עקומה והפוכה שכף רגלו למעלה ודורס על עליונו, או אפילו אינה הפוכה ממש אלא שהיתה עקומה או הפוכה על צדה, או שמהלך על אנבעות רגלו באחד מכל אלו אינו חולץ⁴⁰, ואם חליץ חליצתו פסולה, שבכל אלו אי אפשר לקיים מצות חליצת הנעל מעל רגלו⁴¹, שהתורה אמרה וחלצה נעלו מעל רגלו, וכשהולצת הנעל מרגליו כאילו אינה חולצתו מעל רגלו אלא מלמטה לרגלו כלומר מעל כף רגלו או מצדו או מאנבעותיו, לכך חליצתה פסולה אפילו בדיעבד⁴² ולא הותרה לשוק.

³² שו"ע ונו"כ שם ל, וסדר החליצה נב

³³ ויאמר ראש הב"ד לחביריו שיראו איך היבמה הולצת המנעל מעל רגל היבם. באר היטב שם מ

³⁴ בב"ל פירש שהכונה על עובי בשר השוק באויר כדי שלא ינוד ויוזז. אכן בס' גט מקושר בהגהותיו לס"ח של מהר"ם אות פ"ג כתב שצריכה לאחוז במקום המנעל ותתפוס שם להחזיק המנעל עם הרגל שלא יפול אפילו אם לא הי' המנעל דחוק. ולע"ד נכון יותר דברי הגט מקושר. לכן נראה במקום שאין מנהג כהב"ח או שאין המנהג מבורר יש לעשות כהגט מקושר הנ"ל. פ"ת שם כו

³⁵ ועיין פ"ת סדר החליצה טו האריך לדון וכתב שעיקר הגבהה בימין ויכולה להגביה אף בשמאל. אולם כדי לצאת כל הדעות תגביה דוקא בימין.

³⁶ ב"ש שם לב

³⁷ ועיין בביאור רבינו הגר"א ז"ל ס"ק פ"ב שכ' דהוא מנהג קדמונים וכמ"ש בזהר ריש חקת ובעי לבטשא לי' לההוא נעל בארעא לאחזאה כו' ע"ש. פ"ת שם טו

³⁸ באר היטב סדר החליצה שם מא

³⁹ שו"ע ונו"כ שם לד

⁴⁰ כתב בס' ב"מ כל עין בעין יראה דאין מובן אחר אלא חולץ הוא דלא הא יבומי מייבם (ולא אמרי' כל שאינו עולה לחליצה כו') ודלא כתשו' שב יעקב כו' והאריך בזה ומסיק דאף האידנא ואפילו יש לו אשה מחוייב לייבם ככה"ג ע"ש. ועיין פ"ת קסה ג הביא דעות בזה אולם מסקנתו שודאי יכול לייבם, והביא מהחת"ס ומצוה ליבם גם בזה"ז דרכיה דרכי נועם כתיב וכדעביד עובדא הגאון שבות יעקב דלא כשב יעקב.

⁴¹ לבוש. וכתב דפסול מתרי טעמי גם מהנזכר וגם לוסלים בלא דחק רגלו בקרקע, ובבאר הגולה שם כתב הטעם כיון שאינו יכול לנעץ עקיבו בקרקע

⁴² דכשיש לו רגל ממש ואינו הולך עליו מפני שאינו כברייתו ולא הוי החליצה מעל רגלו, וגרע מהיכא שנחתך רגלו וקם ליה שוקו במקום רגל ורחמנא אמר מעל רגלו שכולל ג"כ שוקו, אבל כאן לאו מעל רגלו הוא.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

אולם אם רגלו השמאלית⁴³ עקומה, אין בכך כלום, ואם אין אח אחר⁴⁴ חולץ ללא חשש.

דף קג:

ח. נעלו הראוי לו פרט לגדול שאין יכול להלוך בו ופרט לקטן שאינו חופה רוב רגלו ופרט לסנדל המסוליים שאין לו עקב

כבר התבאר לעיל שחלצה במנעל גדול עד שאינו יכול להלך בו, או קטן שאינו מכסה רוב רגלו או קרוע שאינו יכול להלוך בו, או שחלצה בסנדל שאין לו עקב⁴⁵ חליצתו פסולה⁴⁶.

ט. סנדל שאין שלו ... הכי קאמינא לך הב ליה ואקני ליה

צריך לכתחלה⁴⁷ שיהיה המנעל משל היבם, דכתיב (שם פסוק ט) וְחָלְצָה נְעָלוֹ מִשְׁמַע שְׁלוֹ, הלכך צריך שיתנו לו⁴⁸ המנעל ליבם במתנה, אעפ"י שהמנעל מיוחד לכך. ומיהו א"צ לתקן המנעל לשם חליצה⁴⁹, ויקנוהו לו בהגבהה שיהא שלו, ואף על פי שמחזירו אח"כ, קרינן ביה שפיר שהוא שלו, שמתנה על מנת להחזיר שמה מתנה. ויש אומרים שצריך שיהלך בו מעט כדי שיהא נראה כשלו, וגם כדי שיראו אם מכוון לרגלו⁵⁰. מיהו בדיעבד אם לא נתנוהו לו במתנה כשר, כיון שאינו דרש גמור.

⁴³ עיין בתשב"ץ ח"א סי' קס"ו שכ' דאם עקום רגל השמאל של היבם אין בכך כלום כיון שרגלו הימנית ישרה ולרוב פשיטותו לא הוצרכו הפוסקים לזכור זה ואם הוא אטר שחולץ בשתייהן פשוט ג"כ דצריך שיהיו שתייהן ישרות

⁴⁴ אולם אם יש אחר לא יחלוץ שהא בעל מום הוא כנזכר לעיל.

⁴⁵ כתב הנ"י כל דבר המעכב הרגל במנעל נקר' עקב שצריך שאל יוצי' הרגל הוץ למנעלין ב"ש שם יט

⁴⁶ ועיין ב"ש כ דלרמב"ם אינה חליצה כלל ואינה נפסלת על האחים ולדעת הרשב"א וכן דעת המחבר נפסלת בכך על האחים.

⁴⁷ שו"ע ונו"כ שם יד וסדר חליצה לט

⁴⁸ אם המנעל הוא של אדם אחר מקנהו לראש בית דין וראש ב"ד מקנהו ליבם רש"ל סי' צ"א. אבל בס"ח בקצרה סעי' ל"ט כתב יתן בעל המנעל ליבם וכו'. משמע דלא צריך להקנות לראש ב"ד. באר היטב שם טז

⁴⁹ באר היטב שם לד

⁵⁰ ביאור הגר"א שם נא מהמרדכי

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

יחזור היבם⁵¹ המנעל לדיינים⁵², ואומרים הדיינים: יהי רצון שלא תבאנה בנות ישראל לא לידי חליצה ולא לידי יבום.

י. סנדל של עבודה כוכבים לא תחלוץ ואם חלצה חליצתה כשרה של תקרובת עבודה כוכבים... פסולה

מנעל⁵³ של עבודה זרה שמניחים אותה ברגלי הצורה ומהלכין אותו בו, אעפ"י שעשוי להילוך, ואפילו בטלו הגוי, לא תחלוץ בו לכתחלה, דכיון שהיה עליו שם ע"ז מאיס הוא למצות חליצה⁵⁴, ואם חלצה בו חליצתה כשרה.

אבל סנדל של תקרובת ע"ז שנעשה מעור של בהמה שהקריבו לפני ע"ז לשם דורון כמו קרבן⁵⁵, או של עיר הנידחת, או שנעשה למת שנקבר בו, אפילו חלצה בו חליצתו פסולה, ולא משום שאסור בהנאה שהרי מצות לאו ליהנות נתנו, אלא משום שאינן עשויין להילוך ואינן נקראין נעל, שסתם נעל עשוי להילוך.

ואם תשאל א"כ אלו המנעלים של חליצה שדרכן להיות מונחים בב"ד גם אינן עשויין להליכה ולמה חולצין בהן, להלן קד. תירצו בגמ' שמכיון שאם יילך בהם שליח בית דין לא יקפידו עליו, וא"כ הרי נמי עשויין להליכה וכשרים.

⁵¹ סדר חליצה נו כ"ב הרא"ש בסדר חליצה ומעמו מפני שנתנהו לו במתנו צריך שיחזרונו ויתננו להם במתנו כדי שיוכלו להקנותו לאחרים לחלוץ בו ולא יהיו חולצים בסנדל שאינו שלהם א"נ מפני שמעיקרא לא נתנהו לו אלא ע"מ שיחזרונו להם ואם לא יחזרוהו נמצא שלא זכה במתנה ונמצא שחלוץ במנעל שאינו שלו.

⁵² ואם הוא של אחר למהרש"ל דס"ל שיש להקנותו לאב ב"ד ואב ב"ד מקנה ליבם. כשמחזרו יחזור היבם ליתן המנעל לראש ב"ד וראש ב"ד חוזר ונותנו לבעל המנעל. באר היטב שם לד.

⁵³ שו"ע ונו"כ שם כג.

⁵⁴ עיין בתו"א אם הוא ע"א של ישראל או עכו"ם והפקיר ובה ליד ישראל אז הוי כע"א של ישראל ואין לו ביטול ומכרת שיעורי' אלא איירי בע"א של עכו"ם והפקיר וכוננתו שלא לקנות המנעל או ע"ז של גוי ולא הפקיר אז לא קנה הישראל, לפ"ז אסור לחלוץ בו מטעם שאין שלו המנעל ולר"ת איירי בע"א של עכו"ם ובמלו. ב"ש שם כב

⁵⁵ שאם המנעל עצמו הוא תקרובת ליכא איסור דקי"ל דאין תקרובת אלא המשתפך בעיני פנים אלא איירי שזבת הבהמה לפני ע"א ועשה מעורה מנעל וכן הוא בש"ס פ' ר"י ובכל הפוסקים כמ"ש ב"ד ס' קל"ט, ב"ש שם כג